



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Conversio Magni Avgvstini, Postea Hypponensis Antistitis
Maximi**

Werner, Ignaz

Lincii, M DC XCII.

§. V. Gravitas peccati ex novissimorum acerbitate peccatorem afsligente
ostenditur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70025](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70025)

§. V.

Gravitas peccati ex novissimorum acerbitate peccatorem affligente ostenditur.

EXsurge tandem aliquando ô peccator! quæ adhuc dormis ad vanitatis tumbam, & in tumultu peccatorum defossus lucem veritatis & lumen justitiæ non agnoscis; exsurge, tempus est, tolle grabbatum tuum, & ambula vias vite ne de tenebris deporteris in tenebras exteriores ubi inter fletum & dentium stridorem contumtuaris æternùm perditus in regione mortis sempiternæ. Vade & alterum peccati malum considera: mortis brevi instantis amaritudinem meritò ingemiscat peccator, (a) ô mors! quam amara est memoria tua: mors enim peccatorum pessima est.) Et quomodo pessima non esset mors illa, (quando affligent præterita, torquent præsentia, excruciant mox instantia, & desperationem propè abripiunt æternùm duratura: ô mors! quam amara est memoria tua circumdabunt enim peccatorem mala, quorum non est numerus, quia comprehendent cum iniquitates ejus & funibus peccatorum confra-

(a) Crystost. ad populum Antioch.

ctum cogent ingemiscere,) & primò quidem amara erit peccatori mortis memoria, ob ipsa præsentia, quæ cogetur amittere, quæ quo chariora habuit, eò ampliorem dolendi materiam subministrabunt, (non enim sine dolore dimittitur, quod possidetur cum amore,) interea tamen illi relinquenda erunt omnia, etiam quas toto corde sectatus est vanitatum illecebras, (a) quid enim aliud mori est, nisi relinquere omnia in hoc mundo sensibilia, & spectabilia;) tunc valedicendum erit carni, quæ nunc crispatis superbit comis, roseis purpurascit genis, quæ lacteo candet nitore, coralinis ludit labris, quæ bysso induitur, & purpurâ, cujus auribus quidquid jucundum, oculis quicquid pulchrum, naribus quicquid odoriferum, faucibus quicquid dulce, manibus quicquid mole est nunc offertur, illi inquam valedicendum erit, hæc jacebit sine voce muta, sine auditu surda, sine visu cæca, sine motu rigida, sine calore frigida, sine sensu stupida, sine vita mortua, putabit, fætebit, contabescet, computrescet, purè, & sanie diffluet, corrodetur à vermibus, & tandem in cineres convertetur: tunc cadent emarcidæ, quæ te coronabas voluptatum rosæ, diffluet è manibus, quæ

nunc

(a) D. Zeno.

nunc demulces animos, & captivas in scele
 duxisti toties animas, testudo cum cythara, tu
 obrigescent agiles, nunc in saltum pedes, com
 cescet lenocinans epithalamijis blandiens voc
 la, claudentur vagi, ad venandam Venerē oc
 li; verbo tunc confundetur superbia, exspol
 bitur avaritia; obmutescet jactantia, palle
 audacia, frigebit Venus, & luxuria; & quis tu
 pectore sensus stabit peccator? Heu quantum
 tunc doloris, quantum afflictionis addent aff
 cto mortis metu animo hæc omnia, quæ tra
 fierunt tanquam umbra: quàm amara erit me
 moria dierum pristinorum. O dies! quàm ma
 ti numero, quàm æstimabiles pretio, quo dec
 nâstis in ictu oculi transierunt, quot dies vix
 pueritia inutiliter, in adolescentia perniciosè,
 juventute turpiter, & peccaminosè; Ubi nun
 dies illi geniales, quas lætus & alacer tradun
 in convivijis helluando, in conventiculis tripe
 diando, in phæristerijis ludendo, in foro otan
 do, obscœna confabulando, lasciva sectando,
 verbo ubique peccando, transierunt! Sed
 cum ijs transierunt dies salutis, dies meriti, dies
 jubilæi, dies placandi Dei, dies promerendi ce
 li, agendæ pœnitentiæ, augendæ gratiæ, ob
 nendæ gloriæ.

Nun

Nunc vetò tristes insonat Nænia, & (tempus non est amplius,) abeundum est, claudetur scena vitæ, ô mors quàm amara est memoria tua! & id unicum restat ut vel de momento reddatur ratio sine commiseratione implacabilis; ô infelix vitæ clausula peccatricis! sed non minùs doloris addent futura, præteritis ponderatis in illa mortis lucta, recordare & sapè, dum tempus adhuc favet, ô peccator recordare angustiarum! quandò anima ultimo veluti sociata vitæ spiritui valefactura corpori, videbit se ab eodem deceptam, mala omne recolet, quæ propter peccata mox incurret, ô quis tunc sensus? quis terror? quis metus? quæ lucta erit cum infelici, & seductrice corpore: ô infelix corpus intra se gemens anima! (inquiet) tu initium, tu finis, calamitatis hujus, ô non amplius consors, sed hostis! non adjutor, sed persecutor! tu mihi non eris post hac domicilium, sed carcer! ô infelix! ô maledicta caro, quanti mihi jam constant momentaneæ illæ tuæ voluptates! ô fætida caro propter te vacavi tot ebrietatibus! propter te tot perpetravi impuritates, comisi in confessionalibus sacrilegia, indulsi illecebris, dedi me spurcitij; hæc ne erat digna æstimatio propter saccum stercoreum amittere regnum cœ-

cœlorum, propter vilem, & truncum putredinem
 æternæ vitæ jacturam facere, perge sceleratum corpus,
 perge ante conspectum iræ dei, & à nobis toties
 offensi judicis, sinistram eisdem cum improbis
 manum tenere, & infamissimam maledictionis
 æternæ sententiam percipere. O Spiritus tartarei
 nunc vester, quidem sine redemptione æternum
 captivus: maledicta dies nativitatis meæ, maledicta
 hora seductionis meæ, quâ capi terrenis æternis
 illa cœli gaudia stultissimè amittere, & commutare.
 ô quam violentus hic erit animæ tuæ mi peccator!
 præsertim ubi adhuc ipse non feriat se lectulo
 mortali visibilem tibi sistere, scenamq; exhibere
 ante oculos, quam post unum fortè horæ dimidium,
 ubi claudet oculos, tragicam cum anima tua
 aget coram judice supremo. (a) Æquissime inquit,
 dex judica; judicium, & justitia præparatio
 distuæ; judica meum esse, qui tuus esse nolui
 meus est, mecum damnandus est, post renun-
 ciationem; ut quid intravit partes meas? quid
 apud ipsum faciebat impudicitia, cui ipse renun-
 ciaverat, quid intemperantia? quid avaritia?

(a) S. Aug. orat. contra Judæos & Paganos,

quid ira? quid superbia? quid cætera mea? postremo fugientem à me, confugientem ad te, postea cum meis, quibus renuntiaverat, apprehendi, in vasorem detinui, in ipsa quodammodo mea possessione à me apprehensus est; quid enim in circo faciebat, atque ibi furias, lites, insanas voces miscebat, cum jam à se alienus sibi met, inter pocula videbatur? quid in theatro faciebat, renunciator turpium voluptatum? quid in amphitheatro crudelitates sævas oculis suis intuendo? hæc omnia mea post renuntiationem (per confessionem sacramentalem) de novo invasit, scilicet meus esse voluit; & mea concupivit: judica, judica æquissimè, quia quem tu non dedignatus es tanto pretio liberare, ipse mihi se postmodum voluit obligare, non potes non sententiam contra hos perfidos pronuntiare, eosque mihi adjudicare, mei enim semper fuerunt, & in omnibus voluntati meæ satisfecerunt; tui quidem erant, quia tu eos creaveras ad imaginem, & similitudinem tuam, perditos quoque, proprio tuo sanguine redemeras, sed obedientiam, quam tibi debebant, excesserunt, & mihi per omnia paruerunt, mandata tua prævaricati sunt, & mea semper observârunt, spiritu meo vixerunt, opera mea imitati sunt, vias meas

L

ambu-

ambulaverunt; vide itaque æquissime, quanto
 potius jus meum in illos sit, quàm tuum, nihil
 illis dedi, nihil illis pollicitus sum, mercedis æ-
 ternæ: corpus meum in cruce illis non peper-
 dit, & tamen meis præceptis per omnia & noc-
 tuis paruerunt. Si mandarâm illis, ut jurarent
 pejerarent, furarentur, occiderent, fornicatio-
 nes; adulteria committerent, & sic nomen, &
 honorem tuum abnegarent, omnia hæc animæ
 promptissimo fecerunt, pro te autem qui Deus
 & Creator, & Redemptor eorum es, qui largi-
 tus illis eras opes, vitam, salutem, qui & gratiam
 illis offerebas, & gloriam promittebas, & quæ
 super hæc omnia pro eis passus eras in cruce
 nec minimum quidem pro his omnibus pericu-
 lum adire voluerunt, quoties tu ad ostia eo-
 rum venisti ulcerosus, nudus, pauper, atque
 famelicus: illi tamen magis solliciti fuerunt,
 quomodo canes, & æquos saturarent, quàm
 ut tibi stipem darent; magis quomodo ædium
 suarum parietes serico & auro induerent; quàm
 ut te detritâ veste cooperirent: Justum igitur
 est, & vel semel tantæ majestatis tuæ injuri-
 am, & contemptum ulciscaris. Hæc inquam
 & similia luctanti cum mortalibus angoribus
 peccatrici animæ mox eventura proponet da-
 mo-

mon, & quis metus, quis horror, quis tunc an-
 gor occupabit miseram animam, si enim per dif-
 ficile nobis accidit in hac vita coram honesto
 viro confundi, vel nostras occultas fragilitates
 modò detegi, quid erit animæ, cum illi objicien-
 tur, omnia etiam quæque spurcissima, quæ
 hucusque abscondit, coram facie totius orbis
 patefieri, imo in conspectu illius, quem offen-
 dit gravissimè, quem contempsit, & à quo jam
 districti iudicij sumet sententiam. (O verè iræ
 animæ peccatrici, quia veniet tanquam tempe-
 stas interitus ejus,) ô mors! amara erit memoria
 tua, verùm si amara adeo erit, vel sola memo-
 ria, reæ coram supremo iudice accusando
 conscientiæ, quantò acerbior accidet luctuosa
 memoria fulminatricis æternum illius ad
 malæ mortis ictum secuturæ sententiæ.
 (Ite maledicti in ignem æternum, qui præpa-
 ratus est diabolo & angelis ejus,) ô quis hanc
 funestam recordationem horror, quis terror,
 quis metus consequetur: an tunc reputabis
 dignum, modicum hoc; quo vixisti, fallaci
 mundo, voluptatum illecebris, & peccatis in-
 seruisse; prò DEum quis angor laceffet animum
 cogitantem! ergonè in æternum degere me op-
 portebit, ac conversari inter tam terribiles spi-
 rituum

rituum larvas, ergone semper spectabo obve-
 santia oculistam horrenda monstra, si magnam
 adeò nobis terrorem incutit defuncti cupi-
 diam umbra, ut horreamus nocturno tempore
 sepulchra subire, aut repleta ergastula; si
 memus nocturno tenebrarum horrore incol-
 re cubiculum, aut sine lumine ingredi, in quo
 defunctum cadaver jacet, & si contingat cadaver
 vel momentaneo etiam motu se movere, con-
 gelatur præ metu sanguis, vox faucibus hæret
 pili in vertice eriguntur præ trepidatione
 quis terror (immortalem DEum?) erit præse-
 tire illas damnatorum angustias, cum undique
 in illa spissa horribilium tenebrarum caligine
 qua involvuntur, innumera multitudine ma-
 lignorum spirituum; larvarum turpissimarum
 atque horribilium dæmonum assumptis, vel
 aëre, vel ex illa orci caligine, vel aliunde cor-
 poribus varias formas induentium ac sua mor-
 strositate terrentium circumdatos se esse con-
 spiciunt, simulq; vident miseri spem omnem
 creptam ullius vel minimi solatij, æternumque
 de sua salute desperatum esse. Quis horror
 rit jam jam expiranti sibi que malè confici-
 peccatrici animæ? cum auribus obversabuntur
 quasi jam jam perciperet eorundem damnato-

rum ploratus & ululatus, quem lessum sibi in
 omnem æternitatem occinendum cogitabit:
 (a) quomodo nimium amarissimè illachryman-
 tes, ejulantesque dicant, ô quo pacto in negli-
 gentia, atque torpore tempus nostrū transegimus!
 ô quomodo illusi sumus! ô quomodo divinam
 scripturam audientes iridentesque; nos ipsos
 irrisimus; ibi Deus loquebatur nobis per scriptu-
 ras, & non attendebamus, hic nos jam clama-
 mus, & ipse suam à nobis faciem avertit. Quid
 nobis proderant mundi illecebræ, ubinam, qui
 nos genuit pater, ubi quæ nos peperit mater,
 ubi filij, ubi amici, ubi divitiæ, ubi substantiæ,
 atque possessiones, ubi turbæ sociorum, ubi
 convivia, ubi deliciæ, ubi variæ, & intempe-
 stivæ conversationes, ubi Reges, atque Poten-
 tes? quomodo à nullo eorum salvari modò
 possumus; neque verò nobis ipsis opem adfer-
 re; at penitèrs derelicti sumus à DEO, & à San-
 ctis ejus (b) ô nos miseros! ergo erravimus à
 viâ veritatis, & justitiæ lumen non luxit nobis.
 Quis horror erit? cogitare: jam jam in se verifi-
 candum illud Prophetæ (c) Nunc ergo finis
 super te, & immittam furorem meum in te, &
 judicabo te, juxta vias tuas, & ponam contra te

L 3

omnes

(a) S. Ephrem. tract. de renunt. (b) Sap. 5. (c) Ezechiel. 7.

omnes abominationes tuas (a) ô quis quis
 flagitiosus, qui propter malefacta & adultera
 non solum tenebras non horres, sed quarum
 non tales instant tenebrae, in quibus volupta-
 bus carnis oblecteris, sed ubi erit fletus, & hor-
 dor dentium, tortor sine defectu, & tortor
 sine defectu (b) Nunc ergo de propinquo effu-
 dam iram meam super te, & complebo furor-
 em meum in te (ô peccatores veniet tempus
 (c) & scietis, quia ego Dominus percuterem
 (d) Ecce servi mei comedent, & vos esurietis;
 mei latabuntur, & vos confundentur
 ni; ecce servi mei bibent, & vos sitietis
 ecce servi mei laudabunt præ exultatione
 cordis; & vos clamabitis præ dolore cor-
 dis, & præ contritione Spiritûs ululabitis. Sa-
 licet ponentes præ rabie, & desperatione in ce-
 lum os vestrum immanes in DEum, & calum-
 nias evometis: maledicetis diei, & hor-
 ræ, quâ nati estis, parentibus, qui vos genu-
 runt, uberibus, quæ vos lactaverunt, aëri, qui
 spirastis, terræ, quâ calcastis, & videntes vos totam
 æternitate futuros miseros, tanquam jam
 destituti, tanquam furentes leones irruentes
 horrendum, ut rabidi canes ululabitis, ut de-
 sperati toti vos lachrymis, & lamentis dabit

(a) S. August. in Ioân. 12. (b) Ezech. 7. (c) Ibidem. (d) Isaiæ 64.

atque oculis in cœlum, terramque & omnes mundi partes circumjectis exclamabitis. O cœli nobiscum plorate! & sempiternos gemitus nostros sociate. O elementa nostrarum miseriarum commiseratione tangamini! O ignis combure! ô aqua submerge! ô terra absorbe nos ita, ut prorsus enecemur, conteramur, atque in nihilum redigamur: ô montes! ô colles cadite super nos, necem nobis inferte, atque sub vestris ruinis æternùm sepelite. Hæc & similia quando luctuosa velut, in scena conflitantē cū morte animā adhuc ampliùs angustiant: ô peccator recordare, dum tempus est, quàm tunc amara erit mors tua, & si sapis, præverte, ut tunc has dolorosas angustias evadas.

§. VI.

Affectus D. Augustini novissima peccatorum detestantis.

VÆ mihi misero! cùm venerit dies judicij, & aperti fuerint libri conscientiarum: cum dicetur de me: Ecce homo, & opera ejus, quid faciam tunc, Domine D^Eus meus, cum cœli revelabunt iniquitatem meam, & adversum me terra consurget? Ecce nihil respondere

L 4

pote-